STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Szkole Podstawowej
im. Bohaterów Walk nad Bzurą 1939 roku
w Kocierzewie Południowym

PODSTAWA PRAWNA

Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich opracowano na podstawie:

1. Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
3. Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.
4. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.
6. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.
7. Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
8. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty".
9. Konwencji o prawach dziecka.
10. Rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej i Ministra Edukacji dotyczących bezpieczeństwa, organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży.
11. Przepisów RODO oraz ustawy o ochronie danych osobowych.

SŁOWNIK POJĘĆ

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1. „małoletnim” lub „dziecku” – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia,
2. „pracowniku szkoły” – należy przez to rozumieć wszystkich pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych,
3. „krzywdzeniu małoletniego” – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie albo zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka,
4. „rodzicach” – należy przez to rozumieć również opiekunów prawnych i faktycznych,
5. „zespole interwencyjnym” – należy przez to rozumieć osoby wyznaczone przez dyrektora do podejmowania działań interwencyjnych,
6. „personelu szkoły” – należy przez to rozumieć nauczycieli, specjalistów, pracowników administracji i obsługi, praktykantów, wolontariuszy oraz osoby prowadzące zajęcia dodatkowe.
7. „małoletnim z niepełnosprawnością” – należy przez to rozumieć małoletniego posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub inne dokumenty potwierdzające niepełnosprawność, w szczególności niepełnosprawność intelektualną, ruchową, sensoryczną, sprzężoną lub inne ograniczenia funkcjonalne wymagające szczególnego wsparcia i dostosowania warunków edukacyjnych i opiekuńczych,
8. „małoletnim ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)” – należy przez to rozumieć małoletniego, u którego stwierdzono lub zdiagnozowano trudności w uczeniu się, zaburzenia rozwojowe, deficyty funkcjonalne lub inne okoliczności wpływające na proces edukacji, wymagające dostosowania wymagań edukacyjnych, metod pracy, form wsparcia lub organizacji nauki.

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA

1. Szkoła prowadzi działania profilaktyczne i wychowawcze wspierające bezpieczne relacje rówieśnicze, zgodnie ze Statutem Szkoły oraz Programem Wychowawczo-Profilaktycznym. Niniejsze standardy stosuje się komplementarnie z ww. dokumentami.
2. W Szkole nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu dziecka.
3. Wszyscy pracownicy wiedzą, jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dziecka oraz jak podejmować interwencję w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy – w szkole lub w rodzinie.
4. Wszystkie dzieci dowiadują się w szkole, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami – w realnym świecie oraz w Internecie.
5. Wszystkie dzieci mają stały dostęp do informacji, gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach życiowych.
6. Rodzice dowiadują się w szkole, jak wychowywać dziecko bez przemocy i uczyć je zasad bezpieczeństwa.
7. Szkoła prowadzi działania profilaktyczne i edukacyjne dotyczące ochrony małoletnich.
8. W szkole funkcjonują przejrzyste procedury reagowania na sytuacje zagrożenia dobra dziecka.
9. Szkoła monitoruje skuteczność wdrożonych standardów ochrony małoletnich.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami krzywdzenia oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

Standardy ochrony małoletnich

Wstęp

Zasadą obowiązującą pracowników Szkoły Podstawowej im. Bohaterów Walk nad Bzurą 1939 roku w Kocierzewie Południowym jest podejmowanie działań mających na celu ochronę godności dziecka i poszanowanie jego praw.

Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać zarządzeń oraz procedur określonych w niniejszym dokumencie.

Pracownik szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnątrzszkolnych oraz swoich kompetencji określonych w indywidualnych zakresach obowiązków.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.

Pracownicy szkoły traktują małoletnich z szacunkiem, uwzględniają ich potrzeby oraz respektują prawa dziecka.

Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich przemocy w jakiejkolwiek formie.

Dyrektor szkoły powołuje zespół ds. standardów ochrony małoletnich w składzie:

a) pedagog,
b) pedagog specjalny,
c) psycholog,
d) nauczyciel informatyki,
e) nauczyciel wychowania fizycznego,
f) nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej,
g) nauczyciel wychowania przedszkolnego.

Do zadań zespołu ds. standardów ochrony małoletnich należy:

a) monitorowanie realizacji standardów,
b) reagowanie na sygnały naruszenia standardów oraz proponowanie zmian w dokumencie,
c) opracowanie i monitoring standardów,
d) przeprowadzanie ewaluacji standardów,
e) analiza zdarzeń i sytuacji problemowych,
f) opracowywanie wniosków do dalszej pracy wychowawczej i profilaktycznej,
g) organizowanie działań edukacyjnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny w składzie:

a) dyrektor,
b) pedagog,
c) pedagog specjalny,
d) psycholog.

Zespół interwencyjny jest odpowiedzialny za:

a) przyjmowanie zgłoszeń, także anonimowych, o zdarzeniach zagrażających małoletniemu,
b) udzielanie dziecku wsparcia,
c) opracowywanie planu pomocy dziecku,
d) współpracę z instytucjami wspierającymi rodzinę,

e) składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego,
f) zawiadamianie sądu opiekuńczego,
g) wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”,
h) prowadzenie dokumentacji związanej z interwencjami.

Rozdział I

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

I. Zasady ogólne

1. Zasadą, której przestrzeganie jest wymagane od personelu, w odniesieniu do wszystkich czynności podejmowanych przez personel w szkole, jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.
2. Personel szkoły traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
3. Personel szkoły działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci oraz monitorują sytuację i dobrostan małoletnich.
5. Niedopuszczalne jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych określonych w niniejszej procedurze.
6. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, praktykantów oraz inne osoby realizujące zajęcia lub spotkania z dziećmi w szkole.
7. Osoby wymienione w pkt 6. obowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych.
8. Pracownicy szkoły są zobowiązani do reagowania na każde zachowanie mogące świadczyć o zagrożeniu dobra dziecka.
9. Pracownicy szkoły zobowiązani są do zachowania tajemnicy informacji dotyczących małoletniego, z wyjątkiem sytuacji wynikających z przepisów prawa.
10. W działaniach podejmowanych wobec małoletnich uwzględnia się potrzeby dzieci z niepełnosprawnościami, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wg zasad wskazanych w Rozdziale IV.

II. Zasady komunikacji

Zasady komunikacji z małoletnim:

1. Należy zachować cierpliwość, szacunek i życzliwość.
2. Słuchać małoletniego uważnie oraz udzielać mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i sytuacji.
3. Dążyć do tego, aby twarz osoby dorosłej znajdowała się na poziomie twarzy dziecka.
4. Zapewniać małoletniego, że jeśli czuje się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami, może o tym powiedzieć.
5. Wspierać małoletniego w wyrażaniu emocji.
6. Uwzględniać możliwości rozwojowe i emocjonalne dziecka.

III. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć ani obrażać małoletniego.
2. Nie wolno krzyczeć na małoletniego, z wyjątkiem sytuacji wynikających z zagrożenia jego bezpieczeństwa.
3. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego osobom nieuprawnionym ani publikować danych osobowych bez podstawy prawnej.
4. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny, w szczególności poprzez używanie wulgaryzmów, prezentowanie treści nieadekwatnych do jego wieku, przejawianie agresji lub zachowań naruszających godność i bezpieczeństwo małoletniego.
5. Nie wolno stosować przemocy fizycznej wobec małoletniego, w szczególności bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać jego integralności fizycznej.
6. Nie dopuszcza się kontaktu fizycznego z małoletnim innego niż uzasadniony sytuacją, w tym wynikającą z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa, pomocy lub opieki.
7. Kontakt fizyczny nie może mieć charakteru niejawnego ani ukrywanego.
8. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych lub higienicznych należy ograniczyć kontakt fizyczny wyłącznie do niezbędnego minimum.
9. Szczególną ostrożność zachowuje się wobec małoletnich, którzy doświadczyli przemocy lub nadużyć.

10. Nie jest dopuszczalne nawiązywanie z małoletnim relacji o charakterze uczuciowym lub seksualnym.
11. Nie jest dopuszczalne utrzymywanie kontaktów towarzyskich z małoletnimi poza szkołą, w szczególności za pośrednictwem prywatnych komunikatorów i mediów społecznościowych.
12. Dopuszczalną formą kontaktu z małoletnimi są wyłącznie kanały służbowe.
13. Fotografowanie i nagrywanie małoletnich może odbywać się wyłącznie w celach związanych z działalnością szkoły, za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych oraz z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych. Zabrania się wykorzystywania tych materiałów do celów prywatnych oraz ich przechowywania.
14. Nie wolno proponować małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani substancji psychoaktywnych. Niedopuszczalne jest również tolerowanie ich posiadania lub używania przez małoletnich, brak reakcji na tego typu zachowania, jak również wykonywanie działań mogących stanowić negatywny wzorzec postaw w tym zakresie.
15. Niedopuszczalne jest stosowanie kar naruszających godność małoletniego.
16. W kontaktach z małoletnim z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy w szczególności uwzględniać jego potrzeby i możliwości.

Rozdział II

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem osoby do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem lub opieką nad małoletnimi dyrektor szkoły:
    a) sprawdza dane tej osoby w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym,
    b) żąda przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego,
    c) weryfikuje tożsamość osoby,
    d) odbiera stosowne oświadczenia wymagane przepisami prawa.
2. Obowiązek weryfikacji dotyczy wszystkich pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, praktykantów, wolontariuszy oraz osób prowadzących zajęcia dodatkowe.
3. Dokumentacja dotycząca weryfikacji przechowywana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

4. Dyrektor szkoły lub osoba upoważniona dokumentuje wykonanie czynności związanych z bezpieczną rekrutacją.

Rozdział III

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

I. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego

1. Pracownicy szkoły zwracają szczególną uwagę na występowanie sygnałów świadczących o krzywdzeniu małoletniego.
2. W szczególności uwzględnia się możliwość popełnienia przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego określonych w:

Art. 197 Kodeksu karnego – zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej,

Art. 198 – seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności,

Art. 199 – seksualne wykorzystanie stosunku zależności,

Art. 200 – seksualne wykorzystanie małoletniego,

Art. 200a – elektroniczna korupcja seksualna małoletniego,

Art. 200b – propagowanie pedofilii,

Art. 202 – publiczne prezentowanie treści pornograficznych,

Art. 203 – zmuszanie do prostytucji,

Art. 204 § 3 – stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo.

3. Zgodnie z art. 304 § 1 Kodeksu postępowania karnego każdy, kto dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomienia Policji lub prokuratury.
4. Instytucje państwowe i samorządowe są zobowiązane do niezwłocznego zawiadomienia organów ścigania.
5. Uwagę pracownika szkoły powinny zwrócić w szczególności:
    a) widoczne obrażenia ciała,
    b) niewiarygodne wyjaśnienia dotyczące obrażeń,
    c) niechęć do udziału w zajęciach wychowania fizycznego,
    d) nadmierne zakrywanie ciała,
    e) wyraźny lęk przed osobami dorosłymi,
    f) lęk przed powrotem do domu,
    g) wycofanie społeczne,
    h) objawy zaniedbania,

i) nagłe zmiany zachowania,
j) autoagresja,
k) sygnały świadczące o cyberprzemocy.

II. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego w środowisku domowym

1. W przypadku powzięcia podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek niezwłocznie przekazać informację dyrektorowi szkoły oraz zespołowi interwencyjnemu, a także sporządzić notatkę służbową.
2. Pracownik pedagogiczny przeprowadza rozmowę z małoletnim w obecności psychologa, pedagoga lub pedagoga specjalnego.
3. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka należy niezwłocznie wezwać odpowiednie służby.
4. Rozmowa z małoletnim odbywa się w warunkach zapewniających bezpieczeństwo i prywatność.
5. Podczas rozmowy dziecko otrzymuje wsparcie emocjonalne.
6. Przebieg rozmowy dokumentowany jest w formie notatki służbowej.
7. Dyrektor szkoły organizuje spotkanie z rodzicami lub opiekunami prawnymi, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu dziecka.
8. Rodzice zostają poinformowani o możliwościach uzyskania pomocy.
9. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu odpowiednich instytucji.
10. Zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletniemu.
11. Plan pomocy zawiera:
    a) działania zapewniające bezpieczeństwo dziecka,
    b) formy wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
    c) działania wobec rodziny,
    d) współpracę z instytucjami,
    e) monitoring sytuacji dziecka.
12. Plan pomocy uwzględnia potrzeby dzieci z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
13. Zaleca się ograniczenie liczby rozmów z dzieckiem do niezbędnego minimum w celu uniknięcia wtórnej wiktymizacji.
14. Niedopuszczalne jest publiczne omawianie sytuacji dziecka.

III. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły

1. Osoba, która uzyskała informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły, przekazuje ją dyrektorowi szkoły.
2. Dyrektor szkoły organizuje spotkanie wyjaśniające.
3. W spotkaniu uczestniczy psycholog lub pedagog.
4. Sporządza się notatkę służbową.
5. W przypadku potwierdzenia podejrzeń dyrektor podejmuje działania zgodne z przepisami prawa.
6. Dziecko zostaje objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
7. Rodzice dziecka zostają poinformowani o podjętych działaniach.
8. Wobec pracownika podejmowane są działania wynikające z Kodeksu pracy oraz innych przepisów prawa.
9. Wobec praktykantów, wolontariuszy i innych osób podejmowane są działania zgodne z obowiązującymi przepisami.
10. Wszystkie osoby uczestniczące w procedurze zobowiązane są do zachowania poufności.

IV. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego w związku z agresją i przemocą rówieśniczą

1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek reagować na przejawy agresji i przemocy rówieśniczej.
2. W przypadku uzyskania informacji o przemocy rówieśniczej pracownik sporządza notatkę służbową.
3. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia:
    a) natychmiast reaguje,
    b) odizolowuje uczestników zdarzenia,
    c) zapewnia bezpieczeństwo uczniom,
    d) udziela pomocy poszkodowanemu.
4. Z uczniami przeprowadza się rozmowy wyjaśniające.
5. Małoletni przejawiający zachowania agresywne ma możliwość wyjaśnienia powodów swojego zachowania oraz podjęcia działań mających na celu zakończenie sytuacji konfliktowej. Ma prawo do uzyskania pełnej informacji dotyczącej swojej sytuacji oraz podejmowanych wobec niego działań.

Osobami wspierającymi małoletniego mogą być w szczególności: wychowawca klasy, psycholog, pedagog szkolny lub pedagog specjalny.

6. O udziale uczniów w zdarzeniu, uzyskanych wyjaśnieniach oraz działaniach podjętych przez szkołę informowani są rodzice lub opiekunowie prawni małoletnich w możliwie najkrótszym czasie. Zaleca się objęcie dalszą obserwacją zarówno małoletniego stosującego agresję lub przemoc rówieśniczą, jak i małoletniego doznającego przemocy.
7. Przebieg interwencji, przeprowadzonych rozmów oraz podjętych ustaleń dokumentowany jest w formie notatki służbowej, zgodnie z obowiązującą w szkole procedurą dokumentowania zdarzeń zagrażających dobru małoletniego. Dokumentacja podlega ochronie i przechowywana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi dokumentacji szkolnej oraz ochrony danych osobowych.
8. Jeżeli zachowanie małoletniego nie ulega poprawie, wychowawca klasy zwraca się pisemnie do rodziców lub opiekunów prawnych o zgłoszenie się do szkoły w celu podjęcia dalszych działań wychowawczych i wspierających.
    a) Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicem lub opiekunem prawnym, pogłębiając wiedzę na temat funkcjonowania małoletniego, jego rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego oraz sytuacji rodzinnej i wychowawczej.
    b) Na prośbę wychowawcy oraz w jego obecności rozmowę może przeprowadzić zespół interwencyjny lub dyrektor szkoły, w obecności rodziców lub opiekunów prawnych małoletniego. Celem rozmowy jest analiza przyczyn zachowania ucznia, ustalenie wspólnych działań wspierających oraz pomoc rodzicom lub opiekunom prawnym w doborze odpowiednich metod wychowawczych.
    c) Z przeprowadzonych rozmów wychowawca sporządza notatkę służbową, podpisywaną przez rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego.
9. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji małoletniego z rówieśnikami, w szczególności zachowań agresywnych, stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej, zaczepiania, wyśmiewania lub innych zachowań naruszających prawa i bezpieczeństwo innych uczniów, wychowawca – w porozumieniu z rodzicami lub opiekunami prawnymi – może rekomendować objęcie małoletniego diagnozą psychologiczną lub konsultacją w poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu uzyskania diagnozy oraz dalszych wskazówek dotyczących pracy wychowawczej i terapeutycznej.
10. W sytuacji, gdy małoletni nadal stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa innych uczniów lub pracowników szkoły, dyrektor szkoły – na wniosek wychowawcy

lub zespołu interwencyjnego – może skierować do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, wniosek o wgląd w sytuację małoletniego oraz zastosowanie odpowiednich środków wychowawczych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi postępowania w sprawach nieletnich.

Rozdział IV

Zasady ochrony małoletnich z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Szkoła Podstawowa im. Bohaterów walk nad Bzurą 1939 roku w Kocierzewie Południowym uznaje, że małoletni z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymagają szczególnej troski, wsparcia oraz ochrony przed wszelkimi formami przemocy, dyskryminacji, zaniedbania, wykluczenia społecznego oraz niewłaściwego traktowania.
2. Personel szkoły zobowiązany jest do zachowania szczególnej uważności wobec małoletnich:
    a) z niepełnosprawnością ruchową, intelektualną, sensoryczną lub sprzężoną,
    b) ze spektrum autyzmu,
    c) z ADHD,
    d) z zaburzeniami komunikacji językowej,
    e) z trudnościami emocjonalnymi i społecznymi,
    f) z zaburzeniami zachowania,
    g) z chorobami przewlekłymi,
    h) posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej lub objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
3. Pracownicy szkoły zobowiązani są do dostosowania sposobu komunikacji do indywidualnych możliwości psychofizycznych małoletniego, w szczególności poprzez:
    a) przekazywanie informacji prostym, zrozumiałym językiem, wydłużenie czasu na odpowiedź lub wykonanie polecenia,
    b) stosowanie komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC), jeśli wymaga tego sytuacja małoletniego,
    c) wykorzystywanie materiałów obrazkowych, piktogramów lub komunikatów wizualnych,

d) zapewnienie obecności nauczyciela współorganizującego kształcenie, pedagoga specjalnego, psychologa lub osoby zaufanej, jeśli sprzyja to poczuciu bezpieczeństwa małoletniego.

4. W działaniach podejmowanych wobec małoletnich z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy uwzględniać:
    a) poziom rozwoju emocjonalnego i społecznego małoletniego,
    b) możliwości komunikacyjne małoletniego,
    c) potrzeby sensoryczne i adaptacyjne,
    d) konieczność zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, przewidywalności oraz odpowiednich warunków do rozmowy.
5. Niedopuszczalne jest:
    a) lekceważenie trudności wynikających z niepełnosprawności lub specjalnych potrzeb edukacyjnych,
    b) wyśmiewanie, zawstydzanie lub izolowanie małoletniego,
    c) stosowanie komunikatów mogących wywoływać lęk, poczucie winy lub dezorganizację emocjonalną,
    d) pomijanie potrzeb wynikających z zaleceń zawartych w orzeczeniach, opiniach lub indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych.
6. Szkoła podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, dyskryminacji oraz przemocy rówieśniczej wobec małoletnich z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności poprzez:
    a) monitorowanie relacji rówieśniczych,
    b) prowadzenie działań integracyjnych i wychowawczych,
    c) wzmacnianie postaw empatii, akceptacji i szacunku,
    d) reagowanie na wszelkie przejawy wyśmiewania, izolowania lub nierównego traktowania.
7. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi działania interwencyjne prowadzone są z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka.
8. Rozmowa z małoletnim prowadzona w ramach interwencji:
    a) odbywa się w warunkach zapewniających poczucie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego,
    b) prowadzona jest przez osoby posiadające odpowiednie przygotowanie pedagogiczne lub specjalistyczne,
    c) uwzględnia tempo pracy i możliwości komunikacyjne małoletniego,

d) może odbywać się przy wsparciu specjalisty lub osoby znanej dziecku i darzonej przez nie zaufaniem, jeżeli wymaga tego dobro małoletniego.

9. W przypadku małoletnich mających trudności w komunikowaniu swoich doświadczeń personel szkoły zobowiązany jest do szczególnej obserwacji zachowań, sygnałów niewerbalnych oraz zmian funkcjonowania dziecka mogących świadczyć o krzywdzeniu.

10. Plan pomocy małoletniemu z niepełnosprawnością lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powinien uwzględniać:

    a) indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dziecka,
    b) zalecenia wynikające z orzeczeń i opinii specjalistycznych,
    c) dostosowanie form wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
    d) współpracę z rodzicami lub opiekunami prawnymi oraz specjalistami pracującymi z dzieckiem.

11. Standardy ochrony małoletnich udostępnia się małoletnim z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w formach dostosowanych do ich możliwości percepcyjnych i komunikacyjnych, w szczególności:

    a) w wersji skróconej i uproszczonej językowo,
    b) w formie graficznej lub obrazkowej,
    c) poprzez omówienie treści dokumentu przez wychowawcę, pedagoga lub psychologa,
    d) przy wykorzystaniu metod wspomagających komunikację.

12. Podczas organizacji wycieczek, uroczystości szkolnych, ewakuacji oraz innych sytuacji wymagających zapewnienia bezpieczeństwa uwzględnia się indywidualne potrzeby małoletnich z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności dotyczące:

    a) poruszania się,
    b) komunikowania się,
    c) funkcjonowania emocjonalno-społecznego,
    d) potrzeb zdrowotnych i sensorycznych.

13. Personel szkoły systematycznie podnosi kompetencje w zakresie pracy z małoletnimi z niepełnosprawnościami oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności w obszarze:

    a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia,
    b) komunikacji wspierającej,
    c) przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji,
    d) ochrony zdrowia psychicznego małoletnich.

Rozdział V

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

I. Składanie zawiadomień

1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor szkoły we współpracy z zespołem interwencyjnym składa zawiadomienie do Policji lub prokuratury.
2. Dyrektor szkoły podejmuje działania mające na celu zabezpieczenie dowodów.
3. W przypadku zagrożenia dobra dziecka dyrektor zawiadamia sąd opiekuńczy.
4. O podjętych działaniach informowani są rodzice lub opiekunowie prawni, jeśli nie zagraża to bezpieczeństwu dziecka.
5. Decyzje podejmowane są z uwzględnieniem dobra dziecka.

II. Procedura „Niebieskie Karty”

1. Procedura może zostać wszczęta przez:
    a) dyrektora,
    b) nauczyciela,
    c) pedagoga,
    d) pedagoga specjalnego,
    e) psychologa,
    f) wychowawcę.
2. Formularz „Niebieska Karta A” wypełnia się zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. W procedurze uczestniczy psycholog lub pedagog.
4. Wypełniony formularz przekazywany jest przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego w terminie do 7 dni.
5. Formularz „Niebieska Karta B” przekazywany jest osobie doznającej przemocy lub jej opiekunowi.
6. Formularza nie przekazuje się osobie podejrzewanej o stosowanie przemocy.

Rozdział VI

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Standardy ochrony małoletnich podlegają przeglądowi co najmniej raz na dwa lata.
2. Przegląd obejmuje:
    a) analizę zgodności z przepisami prawa,
    b) analizę dokumentacji interwencji,
    c) analizę zgłaszanych problemów,
    d) ocenę skuteczności działań profilaktycznych,
    e) analizę dostępnych opinii, zgłaszanych uwag oraz wniosków uczniów, rodziców i nauczycieli.
3. Przeglądu dokonuje zespół ds. standardów ochrony małoletnich.
4. Wnioski z przeglądu dokumentowane są w protokole.
5. W przypadku konieczności aktualizacji dokumentu dyrektor szkoły wprowadza zmiany w drodze zarządzenia.

Rozdział VII

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów ochrony małoletnich jest dyrektor szkoły.
2. Dyrektor może upoważnić inną osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie.
3. Osoba odpowiedzialna za szkolenia musi posiadać wiedzę z zakresu:
    a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia,
    b) procedur interwencyjnych,
    c) odpowiedzialności prawnej pracowników,
    d) procedury „Niebieskie Karty”,
    e) ochrony danych osobowych,
    f) cyberbezpieczeństwa.
4. Każdy pracownik potwierdza zapoznanie się ze standardami podpisem.
5. Nowo zatrudnieni pracownicy zapoznawani są ze standardami w pierwszym tygodniu pracy.

Rozdział VIII

Zasady i sposób udostępniania standardów

I. Rodzice/opiekunowie prawni

1. Rodzice zapoznawani są ze standardami podczas pierwszego zebrania z wychowawcą w nowym roku szkolnym.
2. Fakt zapoznania potwierdzają podpisem.
3. Dokument dostępny jest na stronie internetowej szkoły.
4. Informacja o dostępności dokumentu przekazywana jest przez dziennik elektroniczny.

II. Małoletni

1. Uczniowie zapoznawani są ze standardami na pierwszych zajęciach z wychowawcą w nowym roku szkolnym..
2. Dla dzieci młodszych przygotowuje się wersję graficzną.
3. Dla uczniów starszych przygotowuje się wersję skróconą.
4. Uczniowie są informowani o możliwościach uzyskania pomocy.
5. W szkole funkcjonują osoby zaufania:
    a) wychowawca,
    b) pedagog,
    c) pedagog specjalny,
    d) psycholog,
    e) dyrektor szkoły.

Rozdział IX

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów

1. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent zostaje odnotowany w ewidencji zdarzeń.
2. Dokumentacja prowadzona jest zgodnie z przepisami prawa i zasadami ochrony danych osobowych.
3. Dokumenty przechowuje się w sposób zabezpieczający przed dostępem osób nieuprawnionych.
4. Dostęp do dokumentacji mają wyłącznie osoby upoważnione.

5. Każdorazowy wpis do ewidencji podlega analizie pod kątem konieczności podjęcia działań wspierających, interwencyjnych lub doskonalących obowiązujące Standardy.

Rozdział X

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz ochrony przed zagrożeniami w sieci

1. Korzystanie z urządzeń elektronicznych oraz zasobów Internetu na terenie szkoły odbywa się wyłącznie w celach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych lub organizacyjnych oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zasadami współżycia społecznego i niniejszym dokumentem.
2. Szkoła zapewnia odpowiednie środki techniczne i organizacyjne ograniczające dostęp do treści niebezpiecznych, w szczególności poprzez:
    a) stosowanie zabezpieczeń sieciowych, programów antywirusowych oraz filtrów treści,
    b) monitorowanie bezpieczeństwa sieci komputerowej,
    c) aktualizowanie oprogramowania zabezpieczającego,
    d) korzystanie z bezpiecznych rozwiązań dostępu do Internetu,
    e) prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa cyfrowego.
3. Uczniowie korzystają z urządzeń elektronicznych oraz Internetu pod nadzorem nauczyciela, zgodnie z ustalonymi zasadami bezpieczeństwa.
4. Uczniowie są zobowiązani:
    a) do korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych w sposób odpowiedzialny, zgodny z prawem oraz z poszanowaniem godności i praw innych osób,
    b) do nieudostępniania danych osobowych swoich oraz innych osób, w szczególności danych umożliwiających identyfikację,
    c) do ochrony swojego wizerunku oraz nierozpowszechniania materiałów naruszających prywatność lub godność innych osób,
    d) do zgłaszania nauczycielowi, wychowawcy, pedagogowi, pedagogowi specjalnemu, psychologowi szkolnemu lub rodzicom wszelkich sytuacji budzących niepokój, w szczególności związanych z cyberprzemocą, groźbami, publikacją niebezpiecznych treści, próbami kontaktu przez osoby nieznajome lub naruszeniem bezpieczeństwa w sieci,

e) do przestrzegania zasad kultury komunikacji internetowej oraz niestosowania cyberprzemocy, mowy nienawiści, gróźb, wyśmiewania, publikowania obraźliwych materiałów lub działań naruszających prawa innych osób,

f) do poszanowania praw autorskich oraz niewykorzystywania cudzych materiałów bez zgody ich autorów,

g) do korzystania z urządzeń elektronicznych w sposób niezagrażający zdrowiu psychicznemu i fizycznemu oraz relacjom społecznym.

5. Za cyberprzemoc uznaje się w szczególności:

a) publikowanie lub rozpowszechnianie obraźliwychlub ośmieszających materiałów,

b) wyzywanie, poniżanie, zastraszanie lub grożenie za pośrednictwem Internetu lub urządzeń elektronicznych,

c) podszywanie się pod inne osoby,

d) publikowanie cudzych danych osobowych lub wizerunku bez zgody,

e) wykluczanie z grup internetowych lub celowe izolowanie społeczne w przestrzeni cyfrowej,

f) nagrywanie, fotografowanie lub rozpowszechnianie materiałów z udziałem małoletnich bez wymaganej zgody rodziców.

6. W przypadku ujawnienia cyberprzemocy lub innych zagrożeń w sieci pracownik szkoły zobowiązany jest do:

a) niezwłocznego podjęcia działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu,
b) zabezpieczenia dostępnych dowodów zdarzenia,
c) poinformowania wychowawcy klasy, pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa lub dyrektora szkoły,
d) objęcia wsparciem małoletniego doznającego przemocy
e) dokumentowania podjętych działań zgodnie z obowiązującymi procedurami.

7. Małoletni doznający cyberprzemocy otrzymuje wsparcie adekwatne do sytuacji, obejmujące w szczególności:

a) pomoc psychologiczną, pedagogiczną lub wychowawczą,
b) zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i ochrony prywatności,
c) pomoc w ograniczeniu skutków zdarzenia,
d) pomoc w zgłoszeniu zdarzenia odpowiednim instytucjom, jeśli wymaga tego sytuacja.

8. Wobec małoletniego stosującego cyberprzemoc podejmowane są działania wychowawcze, profilaktyczne i naprawcze, dostosowane do wieku, stopnia rozwoju oraz charakteru zdarzenia, w szczególności:
    a) rozmowa wyjaśniająca i wychowawcza,
    b) zobowiązanie do zaprzestania niewłaściwych działań,
    c) zobowiązanie do usunięcia szkodliwych materiałów lub treści,
    d) objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, jeśli zachodzi taka potrzeba,
    e) współpraca z rodzicami lub opiekunami prawnymi,
    f) zastosowanie środków przewidzianych w Statucie Szkoły.
9. Szkoła prowadzi działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu ochronę małoletnich przed zagrożeniami występującymi w środowisku cyfrowym, w szczególności przed cyberprzemocą, hejtem, groomingiem, sextingiem, wyłudzaniem danych osobowych, kradzieżą tożsamości, uzależnieniami cyfrowymi oraz dostępem do treści nielegalnych lub szkodliwych dla rozwoju małoletnich.
10. W przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia zagrożeń, o których mowa w pkt 9, pracownicy szkoły podejmują działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu, udzielenie mu wsparcia oraz zastosowanie procedur określonych w niniejszych Standardach, z uwzględnieniem charakteru zdarzenia i obowiązujących przepisów prawa.
11. W przypadku stwierdzenia lub podejrzenia wystąpienia poważnych zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu i technologii informacyjno-komunikacyjnych szkoła podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu, udzielenie mu wsparcia oraz wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. W zależności od charakteru i okoliczności zdarzenia szkoła współpracuje z rodzicami lub opiekunami prawnymi oraz właściwymi instytucjami i organami, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
12. Standardy ochrony małoletnich w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego stosuje się odpowiednio podczas zajęć stacjonarnych, zdalnych, hybrydowych oraz podczas korzystania przez małoletnich z prywatnych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.

Rozdział XI

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

1. Szkoła uznaje prawo małoletniego do ochrony wizerunku, prywatności oraz danych osobowych.

2. Utrwalanie wizerunku małoletnich w formie fotografii, nagrań audio lub materiałów filmowych może odbywać się wyłącznie:
    a) w celach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, promocyjnych lub dokumentacyjnych związanych z działalnością szkoły,
    b) za wiedzą i zgodą rodziców lub opiekunów prawnych małoletniego, wyrażoną zgodnie z obowiązującymi przepisami,
    c) w sposób nienaruszający godności, prywatności i bezpieczeństwa małoletniego.
3. Zabrania się utrwalania wizerunku małoletnich w sytuacjach mogących naruszać ich godność, prywatność lub dobre imię.
4. Zdjęcia i materiały filmowe z udziałem małoletnich mogą być publikowane wyłącznie:
    a) na stronie internetowej szkoły,
    b) w mediach społecznościowych prowadzonych przez szkołę,
    c) w materiałach informacyjnych i promocyjnych szkoły,
    d) w kronikach, gazetkach i materiałach dokumentujących działalność szkoły,
    e) wyłącznie w zakresie zgodnym z udzieloną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.
5. Pracownik szkoły nie może wykorzystywać prywatnych urządzeń elektronicznych do utrwalania wizerunku małoletnich, chyba że dyrektor szkoły wyrazi na to zgodę w uzasadnionych przypadkach związanych z organizacją pracy szkoły.
6. Materiały zawierające wizerunek małoletnich przechowywane są w sposób zapewniający ochronę danych osobowych oraz uniemożliwiający dostęp osobom nieuprawnionym.
7. W przypadku cofnięcia zgody przez rodzica lub opiekuna prawnego szkoła zaprzestaje dalszego publikowania wizerunku małoletniego, o ile jest to technicznie możliwe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.
8. Niedopuszczalne jest oznaczanie małoletnich pełnymi danymi osobowymi przy publikacji zdjęć lub materiałów filmowych na stronach internetowych lub w mediach społecznościowych szkoły.
9. Pracownicy szkoły są zobowiązani do zachowania szczególnej ostrożności podczas utrwalania i publikowania wizerunku małoletnich, z uwzględnieniem bezpieczeństwa dzieci, ochrony ich prywatności oraz ryzyka nieuprawnionego wykorzystania materiałów w przestrzeni cyfrowej.

10. W przypadku stwierdzenia nieuprawnionego wykorzystania wizerunku małoletniego szkoła podejmuje działania mające na celu zabezpieczenie dobra dziecka oraz informuje rodziców lub opiekunów prawnych i odpowiednie instytucje, jeżeli wymaga tego sytuacja.

Rozdział XII

Zasady bezpieczeństwa podczas wyjść,wyjazdów i wycieczek

1. Podczas wyjść, wyjazdów i wycieczek oraz innych form organizowanych przez szkołę obowiązują standardy ochrony małoletnich określone w niniejszym dokumencie.
2. W szkole obowiązuje „Regulamin wyjść, wyjazdów i wycieczek", określający szczegółowe zasady organizacji oraz zakres odpowiedzialności, uprawnień i obowiązków wszystkich uczestników, w tym kierownika wycieczki, opiekunów oraz uczniów.

Rozdział XIII

Postanowienia końcowe

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzą w życie z dniem podpisania zarządzenia dyrektora szkoły.
2. Dokument udostępnia się:
    a) pracownikom szkoły,
    b) rodzicom,
    c) uczniom,
    d) osobom współpracującym ze szkołą.
3. Dokument dostępny jest:
    a) na gazetkach ściennych w szkole,
    b) w gabinetach specjalistów (psychologa, pedagoga, logopedy),
    c) w bibliotece,
    d) w pokoju nauczycielskim,
    e) na stronie internetowej szkoły.
4. Integralną część dokumentu stanowią załączniki:
    a) wzory dokumentów,
    b) ewidencja zdarzeń,
    c) ankiety ewaluacyjne,
    d) wersja skrócona dla uczniów klas IV – VIII,

e) wersja słowno-graficzna dla dzieci przedszkolnych i uczniów klas I – III,

5. W sprawach nieuregulowanych niniejszym dokumentem stosuje się obowiązujące przepisy prawa.